

Юлія Дмитрівна БЕЛОВА,

аспірант Хмельницького університету управління та права,
civil@univer.km.ua

УДК 347.121.2

СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВА НА ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ ВІДПОВІДНО ДО ДИРЕКТИВИ 95/46/ЄС

Проведено аналіз стандартів захисту права на персональні дані відповідно до Директиви 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради ЄС «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних». Метою Директиви 95/46/ЄС є захист прав і свобод фізичних осіб та, зокрема їхнє право на захист особистого життя від втручання при обробці персональних даних. Держави-члени встановлюють відповідні гарантії для персональних даних, що зберігаються протягом більш тривалих періодів з метою історичного, статистичного чи наукового використання. Норми Директиви 95/46/ЄС слід розглядати їх у взаємозв'язку із положеннями Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Конвенції Ради Європи про захист фізичних осіб при автоматизованій обробці персональних даних, які доповнюють і конкретизують їх зміст щодо здійснення та захисту права на персональні дані. Практика ЄСПЛ виробила критерії правомірного обмеження прав на персональні дані, які відповідають загальним принципам правомірного втручання в приватне життя: втручання відповідає закону, втручання переслідує легітимну мету, втручання є необхідним у демократичному суспільстві. Директива 95/46/ЄС спричинила імплементацію її положень у національне законодавство країн-членів ЄС та слугувала основою для регулювання на рівні ЄС обробки персональних даних в окремих сферах. Норми Директиви 95/46/ЄС про заборону передавати персональні

дані до країни, в якій не забезпечується належний рівень захисту персональних даних, зумовили транскордонний вплив на зближення законодавства про захист персональних даних. Закон України «Про захист персональних даних» є фактично імплементацією стандартів Директиви 95/46/ЄС, а тому при тлумаченні його норм варто використовувати також і зміст відповідних норм Директиви. В основі стандартів захисту права на персональні дані лежать закріплені в Директиві 95/46/ЄС принципи, а саме: законності, легітимної мети, пропорційності обробки персональних даних, актуальності персональних даних, обмеженого в часі зберігання персональних даних.

Ключові слова: персональні дані, Директива 95/46/ЄС, стандарти захисту персональних даних.

Актуальність дослідження стандартів захисту права на персональні дані відповідно до Директиви 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради ЄС «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних», яка була прийнята 24 жовтня 1995 р. (Директива 95/46/ЄС) [1], обумовлена таким. По-перше, більш ніж двадцятирічна історія застосування Директиви та її вплив на захист персональних даних за межами ЄС свідчить про дієвість закладених у ній принципів. По-друге, реформування правового захисту персональних даних, яке на сьогодні відбувається в Європі та обумовлене розвитком інформаційних технологій, фактично відбувається на базі тих самих принципів.

Захист персональних даних у ЄС вже неодноразово ставав предметом вітчизняних цивілістичних досліджень, серед яких слід назвати праці таких вчених, як В. М. Брижко, О. А. Дмитренко, О. В. Кохановська, О. О. Кулініч, О. А. Підпригора, С. О. Сліпченко, О. П. Радкевич, І. І. Романюк, О. О. Серебряник, Н. В. Устименко, В. С. Цимбалюк, С. В. Шевчук, Р. Б. Шишка та інших.

Завданням статті є аналіз європейських стандартів захисту права на персональні дані відповідно до законодавства ЄС.

Директива 95/46/ЄС має на меті захист основоположних прав і свобод фізичних осіб та, зокрема, їхнє право на захист особистого життя від втручання при обробці персональних даних за допомогою встановлення загальних правил, які визначають законність такої обробки.

Для розуміння змісту положень Директиви 95/46/ЄС необхідним є з'ясування її зв'язку з іншими міжнародними документами про права людини, насамперед, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Так, стверджується, що предметом національного законодавства щодо обробки персональних даних є захист фундаментальних прав і свобод людини, особливо права на особисте життя, яке закріплюється у ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основопо-

ложних свобод і загальними принципами законодавства ЄС. Беручи до уваги, що з цією метою зближення таких законів не повинно викликати якого-небудь зменшення меж захисту, що надається ними, але навпаки, повинно прагнути забезпечити високий рівень захисту в Співтоваристві (п. 10 преамбули). Крім того, принципи захисту прав і свобод фізичних осіб, особливо права на приватне життя, що містяться в цій Директиві, закріплюють і посилюють принципи, що містяться в Конвенції Ради Європи від 28 січня 1981 р. про захист фізичних осіб щодо автоматичної обробки персональних даних (п. 11 преамбули). Україна ратифікувала цю Конвенцію 6 липня 2010 р. [2]. Ці міжнародні акти вважаються першими міжнародно-правовими стандартами, що визначають умови гармонізації національних законодавств у сфері захисту персональних даних як для європейських, так й інших країн світу [3, с. 46].

Директива 95/46/ЄС спричинила розвиток законодавства ЄС через прийняття низки правових актів, що регулюють питання захисту персональних даних осіб, наприклад:

1) Директива 97/66/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Стосовно обробки персональних даних і захисту права на невтручання в особисте життя в телекомунікаційному секторі» від 15 грудня 1997 р., яка в подальшому була замінена Директивою 2002/58/ЄС «Про обробку персональних даних та захист таємниці у секторі електронних комунікацій (Директива про секретність та електронні комунікації)» від 12 липня 2002 р.;

2) Регламент (ЄС) № 45/2001 про захист фізичних осіб при обробці персональних даних інститутами і органами Співтовариства і про вільне переміщення таких даних (Регламент інститутів ЄС щодо захисту персональних даних) від 18 грудня 2000 р.;

3) Директива 2006/24/ЄС «Про збереження даних, створених або оброблених при наданні загальнодоступних послуг електронних повідомлень або громадських мереж зв'язку та про внесення змін до Директиви 2002/58/ЄС (Директива про збереження даних)» від 15 березня 2006 р., яка втратила чинність 8 квітня 2014 р.

Директива 95/46/ЄС зумовила також відповідні зміни на рівні національного законодавства членів Європейського Союзу. Більше того, зазначається вплив Директиви на країни, що не входять до складу Європейського Союзу, оскільки ст. 25 забороняє передачу до іншої країни персональних даних, що проходять обробку чи призначені для проходження обробки після передачі, допоки в такій країні не буде гарантовано належний захист персональних даних [4, с. 28]. Приміром, екстериторіальна спрямованість цієї статті робила практично неможливою передачу персональних даних з країн-членів ЄС у США, оскільки вважається, що останні не надають належного рівня захисту такої інформації. Тобто європейська система захисту персональних даних і приватності не відповідала інтересам американських компаній, діючих на підставі стандартів саморегулювання. У зв'язку з цим виникла необхідність узгодження позицій двох ключових суб'єктів у досліджу-

ваній сфері. 21 липня 2000 р. у відповідь на Директиву 95/46/ЄС Міністерство торгівлі США прийняло Принципи відповідності вимогам інформаційної безпеки ЄС (*International Safe Harbor Privacy Principles*), запропонувавши компаніям дотримуватися їх [5]. У рішенні Європейської Комісії 2000/520/ЄС признається, що ці принципи забезпечують необхідний захист [6]. Крім того, з метою гармонізації був створений механізм затвердження міжнародними корпораціями спеціальних, єдиних корпоративних правил обробки персональних даних [7, с. 67].

Наближення українського законодавства до європейських стандартів, що визначають права фізичної особи при обробці персональних даних, обумовило прийняття Закону України «Про захист персональних даних» [8]. Попри те, що цей Закон майже повністю базується на положеннях Директиви 95/46/ЄС, у літературі відзначаються недоліки втілення її положень у національному законодавстві, тому для правильного тлумачення вказаного закону доцільним є врахування відповідних положень Директиви 95/46/ЄС. Прикладом цього є норма Закону, яка підставою для обробки персональних даних визнає дозвіл на обробку персональних даних, наданий володільцю персональних даних відповідно до закону виключно для здійснення його повноважень (п. 2 ч. 1 ст. 11). Це кореспондує положенню Директиви 95/46/ЄС, відповідно до якого персональні дані можуть оброблятися тільки за умови, що обробка необхідна для виконання завдання, здійснюваного при виконанні офіційних повноважень, якими наділений контролер або третя сторона, якій надаються дані (п. «е» ч. 1 ст. 7). **Практика застосування цієї норми демонструє, що положення Директиви було викладено таким чином, призвело до неправильного тлумачення підстави для обробки персональних даних, відповідно до якого обробка персональних даних можлива лише тоді, якщо існує пряма норма закону, що безпосередньо закріплює дозвіл на таку обробку. Але це розуміння не відповідає зазначеному положенню Директиви 95/46/ЄС [9, с. 18].**

У науці стандарти захисту права на персональні дані відповідно до Директиви 95/46/ЄС розглядають скрізь призму принципів захисту персональних даних. Зокрема до основних принципів, на яких на сьогодні базується правовий захист персональних даних, відносять:

1) принцип персоніцентризму, який полягає в тому, що система захисту персональних даних створена, насамперед, для забезпечення прав людини;

2) принцип екстериторіальності, який вимагає, щоб володільці персональних даних (контролери) повинні поважати основні права і свободи фізичних осіб незалежно від їх національності чи місця проживання;

3) принцип субсидіарності, тобто будь-яка обробка персональних даних у ЄС повинна відбуватись відповідно до законодавства однієї з держав-членів; повноваження володільця персональних даних (контролера), створеного в державі-члені ЄС, повинні визначатися національними законодавствами; держави-члени за власним бажанням

визначають ризики для прав і свобод суб'єктів даних у своєму законодавстві) [10, с. 57].

Нормативне закріплення принципів захисту персональних даних здійснено в ч. 1 ст. 6 Директиви 95/46/ЄС, відповідно до якої:

(а) **обробка персональних даних повинна здійснюватися добросовісно і законно;**

(b) **збирання персональних даних повинно здійснюватися із встановленою, чіткою і законною метою, і надалі не допускається обробка таких даних яким-небудь чином, несумісним з цією метою. Подальша обробка даних з історичною, статистичною або науковою метою не вважається несумісною з цими принципами за умови, що держави-учасники забезпечать відповідні гарантії;**

(c) **персональні дані повинні бути адекватними, такими, що стосуються до справи, і не надмірними щодо мети, з якою вони збираються і надалі обробляються;**

(d) **персональні дані повинні бути точними і, якщо необхідно, актуальними; мають бути зроблені будь-які обґрунтовані кроки, щоб неточні або неповні дані, стосовно мети, з якою вони збиралися або з якою вони згодом оброблялися, видалялися або уточнювалися;**

(e) **персональні дані повинні зберігатися у формі, що дозволяє ідентифікацію суб'єктів даних не довше, ніж це необхідно з метою, з якою дані збиралися або згодом оброблялися. Держави-учасники встановлять необхідні гарантії для персональних даних, що зберігаються триваліші терміни з історичною, статистичною або науковою метою.**

Цей перелік принципів інколи доповнюють такими:

1) **персональні дані повинні оброблятися з дотриманням прав фізичної особи, включаючи право на доступ до даних;**

2) **персональні дані повинні оброблятися з дотриманням вимог щодо захисту інформації;**

3) **персональні дані не повинні передаватися за межі країни без відповідного захисту. Деколи до вказаних принципів додається також принцип підзвітності, згідно з яким кожен володілець повинен вживати всіх необхідних заходів з метою дотримання стандартів захисту персональних даних у ході їх обробки, а також бути здатним у будь-який момент надати наглядовому органу/суб'єкту персональних даних документи, які продемонструють, яких заходів було вжито [9, с. 31]. Слід зазначити, що вказані вище стандарти відповідають основним принципам захисту даних Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних (ст. 5), та відображені на рівні загальних вимог до обробки персональних даних Закону України «Про захист персональних даних» (ст. 6). Розглянемо їх детальніше.**

Практика ЄСПЛ виробила критерії правомірного обмеження прав на персональні дані, які відповідають загальним принципам правомірного втручання в приватне життя: втручання відповідає закону, втручання переслідує легітимну мету, втручання є необхідним у демократичному суспільстві.

Принцип законності обробки персональних даних може бути розкритий за допомогою практики ЄСПЛ. Так, ЄСПЛ тлумачить поняття «згідно із законом» як таке, що не лише вимагає, щоб відповідні заходи мали певну підставу в «законі», але й ставить вимогу щодо якості такого «закону», вимагаючи, щоб він був доступним особі, якої стосується, та передбачуваним у частині наслідків його застосування [11]. Доступність закону вимагає, щоб нормативно-правовий акт було оприлюднено [12]. Передбачуваність означає, що норма сформульована з чіткістю, достатньою для того, щоб особа мала змогу, користуючись у разі потреби відповідною допомогою, регулювати свою поведінку [12]. Переслідувана мета буде легітимною, якщо відповідатиме одному із вказаних у ч. 2 ст. 8 Конвенції суспільних інтересів або ж правами і свободами інших осіб [9, с. 71]. Втручання є необхідним у демократичному суспільстві, якщо відповідає нагальній суспільній потребі, і, зокрема, є пропорційним переслідуваній законній меті. Наприклад, інтереси національної безпеки при здійсненні перевірки при прийнятті на важливу з точки зору національної безпеки посаду, переважають приватні інтереси суб'єкта персональних даних [13].

Принцип легітимної мети обробки персональних даних вимагає:

1) мета обробки персональних даних не повинна суперечити законодавству про захист персональних даних;

2) мета обробки персональних даних повинна мати нормативне закріплення на рівні законів, інших нормативно-правових актів, установчих або інших документів, які регулюють діяльність володільця персональних даних;

3) для заміни визначеної мети обробки персональних даних на нову мету, яка є несумісною з попередньою, необхідно отримати згоду суб'єкта персональних даних на обробку даних згідно із зміненою метою.

Відповідно до *принципу пропорційності обробки персональних даних* склад та зміст персональних даних, що обробляються володільцем, а також спосіб їх обробки повинні відповідати легітимній меті їх обробки:

1) обробка персональних даних не повинна бути надмірною, тобто обробці підлягають тільки ті дані, які необхідні для досягнення визначеної мети;

2) обробка даних не повинна здійснюватися, якщо визначена мета може бути досягнута без такої обробки [9, с. 46];

3) у системах з великим об'ємом даних, які підлягають обробці, доцільно використовувати технології підвищеної конфіденційності або псевдоніми, що сприятиме забезпеченню приватності [14, с. 78].

Принцип точності та достовірності персональних даних зобов'язання володільця:

1) передбачає, що суб'єкти відносин з приводу персональних даних будуть вживати розумні заходи, щоб підтримувати актуальний стан персональних даних;

2) кореспондує праву суб'єкта персональних даних пред'явити вимогу про виправлення його персональних даних, якщо вони не відповідають дійсності, або привести їх до актуального стану;

3) не поширюється на випадки, коли законом заборонено обновляти дані, наприклад, коли метою зберігання даних є документування подій;

4) у випадках, коли неточні чи неактуальні дані можуть завдати шкоди суб'єкту персональних даних, перевірка їх точності та достовірності повинна здійснюватися на регулярній основі [9, с. 79].

Принцип обмеженого строку зберігання персональних даних:

1) означає, що тривале зберігання персональних даних без достатніх на те підстав становить непропорційне втручання у право на повагу до приватного життя [15];

2) поширюється тільки на випадки зберігання даних у формі, яка дозволяє встановити суб'єкта персональних даних;

3) не стосується неперсоніфікованих даних, тобто зберігання персональних даних у визначений строк можливе лише в разі їх знеособлення чи псевдонімізації;

4) виняток складає зберігання персональних даних з метою історичних, статистичних та наукових досліджень, за умови дотримання спеціально встановлених законодавством гарантій [9, с. 81].

Принцип справедливості обробки персональних даних передбачає, що обробка персональних даних здійснюється відкрито і прозоро із застосуванням засобів та у спосіб, що відповідають визначеній меті такої обробки. Вказаний принцип включає в себе такі права та обов'язки суб'єктів і володільців, як інформування суб'єкта персональних даних щодо обробки його персональних даних, право доступу суб'єкта персональних даних, право суб'єкта направляти заперечення проти обробки його персональних даних із посиленням на вагомості та легітимності особисті обставини, право суб'єкта заперечити проти автоматизованого індивідуального рішення щодо нього та проти обробки персональних даних з метою здійснення цільового маркетингу, повідомлення наглядового органу у визначених законом випадках про обробку персональних даних та оприлюднення останнім такої інформації.

З часу прийняття Директиви 95/46/ЄС посилилась роль технологічного прогресу та процесу глобалізації у створенні нових викликів у сфері захисту персональних даних. Масове розповсюдження соціальних мереж, користувачами яких на сьогодні є більше, ніж 300 млн європейців, так зване «хмарне зберігання даних», є новітнім прикладом незахищеності даних фізичних осіб. При такій моделі зберігання інформації використовуються великі віддалені в мережі сервери, що надаються в користування клієнтам третьою особою. Інформація користувачів зберігається та обробляється, як правило, на одному віртуальному сервері. При цьому, маючи певні переваги, ця модель зберігання може нести в собі потенційну загрозу безпеці даних, особливо коли

мова йде про конфіденційні дані про особу [16]. Це стало передумовою реформування захисту персональних даних у ЄС.

Так, 27 квітня 2016 р. прийнято Регламент (Євросоюз) 2016/679 Європейського Парламенту та Ради від 27 квітня 2016 р. про захист фізичних осіб стосовно обробки персональних даних та про вільне переміщення таких даних (Загальний регламент про захист даних) [17]. Згідно з положеннями Загального регламенту про захист даних (далі — Загальний регламент), скасовується Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європи від 24 жовтня 1995 р. про захист фізичних осіб стосовно обробки персональних даних та про вільне переміщення таких даних. Загальний регламент набирає чинності на 20-й день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та застосовується з 25 травня 2018 р. Положення цього Регламенту спрямовані на гармонізацію захисту основних прав і свобод фізичних осіб щодо діяльності з переробки і на забезпечення вільного потоку персональних даних між державами-членами ЄС. Загальний регламент покликаний сприяти розбудові простору свободи, безпеки, справедливості й економічного союзу; економічного і соціального прогресу; зміцненню законності і зближення економік у рамках внутрішнього ринку, а також загальному добробуту фізичних осіб держав-членів ЄС. Завдання і принципи Директиви 95/46/ЄС залишаються співзвучними з положеннями нового міжнародного акта — Регламенту ЄС 2016/679. Разом з тим економічна інтеграція і розвиток ринку ЄС в умовах активного застосування інформаційних технологій призвели до значного збільшення трансграничних потоків персональних даних, зокрема, завдяки можливостям Інтернету. Нові технології і глобалізація принесли з собою нові проблеми для захисту персональних даних. Масштаби їх збору і використання значно зросли. Технології змінюють як економіку, так і соціальне життя. Тому виникла необхідність у подальшій фрагментації та уніфікації законодавства про захист персональних даних у всіх державах Союзу [18, с. 89]. Регламент значно розширює вже існуючі права фізичної особи як суб'єкта персональних даних та вводить нові, серед яких — посилення права доступу до персональних даних, право на мобільність персональних даних, право бути забутим, право знати про випадки незаконного доступу до персональних даних. Кожне із цих нововведень повинно стати предметом окремого наукового дослідження.

Приходимо до таких висновків:

1. Норми Директиви 95/46/ЄС слід розглядати їх у взаємозв'язку із положеннями Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Конвенції Ради Європи про захист фізичних осіб при автоматизованій обробці персональних даних, доповнюють і конкретизують їх зміст щодо здійснення та захисту права на персональні дані.

2. Директива 95/46/ЄС не тільки спричинила імплементацію її положень у національне законодавство країн-членів ЄС, але й слугувала основою для регулювання на рівні ЄС обробки персональних даних в окремих сферах.

3. Норма Директиви 95/46/ЄС про заборону передавати персональні дані до країни, в якій не забезпечується належний рівень захисту персональних даних, зумовила транскордонний, навіть трансатлантичний, вплив на зближення законодавства про захист персональних даних.

4. Закон України «Про захист персональних даних» є імплементацією стандартів Директиви 95/46/ЄС, а тому при тлумаченні його норм варто використовувати також і зміст відповідних норм Директиви.

5. В основі стандартів захисту права на персональні дані лежать закріплені в Директиві 95/46/ЄС принципи, а саме законності, легітимної мети, пропорційності обробки персональних даних, актуальності персональних даних, обмеженого в часі зберігання персональних даних.

Список використаних джерел

1. Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних : Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 24.10.1995 р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/kKAZGq>.
2. Про ратифікацію Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних стосовно органів нагляду та транскордонних потоків даних : Закон України від 06.07.2010 р. № 2438-VI // *Офіційний вісник України*. 2010. № 58. Ст. 1994.
3. Брижко В. М. Сучасні основи захисту персональних даних в європейських правових актах // *Інформація і право*. 2016. № 3. С. 45-57.
4. Посикалюк О. О. Особисті немайнові права фізичних осіб в романській, германській, англо-американській системах приватного права : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. К., 2012. 222 арк.
5. Safe Harbor Privacy Principles, issued by the U.S. Department of commerce on July 21, 2000 / Council of Europe. URL : <https://goo.gl/rKGpWU>.
6. Commission Decision 2000/520/EC of 26 July 2000 pursuant to Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council on the adequacy of the protection provided by the safe harbour privacy principles and related frequently asked questions issued by the US Department of Commerce (notified under document number C(2000) 2441) (Text with EEA relevance) / EUR-Lex. URL : <https://goo.gl/wH9QZR>.
7. Кирилюк О. Становление универсального международно-правового регулирования в сфере защиты персональных данных // *Leges et Vita*. 2015. № 11. С. 75-86.
8. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI // *Офіційний вісник України*. 2010. № 49. Ст. 1604.
9. Захист персональних даних: правове регулювання та практичні аспекти / [Бем М. В. та ін.] ; Спів. програма Європ. Союзу та Ради Європи «Зміцнення інформ. сусп-ва в Україні». К. : К.І.С, 2015. 219 с.
10. Мельник К. С. Правові механізми захисту персональних даних в Європейському Союзі // *Правова інформатика*. 2013. № 4. С. 55-61.

11. Case of Amann v. Switzerland, App. No. 27798/95 / European Court of Human Rights. URL : <https://goo.gl/rz9UYK>.
12. Case of Rotaru v. Romania, App. No. 28341/95 / European Court of Human Rights. URL : <https://goo.gl/GUhwD1>.
13. Case of Leander v. Sweden, App. No. 9248/81 / European Court of Human Rights. URL : <https://goo.gl/GfCYSH>.
14. Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних / [Агенція Європ. Союзу з питань основополож. прав (FRA), Рада Європи, Європ. суд з прав людини]. К. : К.І.С, 2015. 215 с.
15. Case of Segerstedt-Wiberg and others v. Sweden, App. No. 62332/00 / European Court of Human Rights. URL : <https://goo.gl/zzJZJc>.
16. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the Economic and Social Committee and the Committee of the regions «A comprehensive approach on personal data protection in the European Union» / European Commission. URL : <https://goo.gl/4CynVS>.
17. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) / EUR-Lex. URL : <https://goo.gl/Klj2kL>.
18. Баранов О. А., Брижко В. М. Захист персональних даних в сфері інтернет речей // Інформація і право. 2016. № 2. С. 85–91.

Надійшла до редакції 10.06.2017

Белова Ю. Д. Стандарты защиты права на персональные данные в соответствии с Директивой 95/46/ЕС

Проведен анализ стандартов защиты права на персональные данные в соответствии с Директивой 95/46/ЕС Европейского Парламента и Совета ЕС «О защите физических лиц при обработке персональных данных и о свободном перемещении таких данных». Директива 95/46/ЕС имеет своей целью защиту прав и свобод физических лиц и, в частности, их право на защиту личной жизни от вмешательства при обработке персональных данных. Государства-члены должны определить соответствующие гарантии для персональных данных, хранящихся в течение более длительных периодов с целью исторического, статистического или научного использования. Нормы Директивы 95/46/ЕС следует рассматривать с точки зрения их взаимосвязи с положениями Конвенции о защите прав человека и основополагающих свобод и Конвенции Совета Европы о защите физических лиц при автоматизированной обработке персональных данных, которые дополняют и конкретизируют их содержание относительно осуществления и защиты права на персональные данные. Практика ЕСПЧ выработала критерии правомерного ограничения прав на персональные данные, которые соответствуют общим принципам правомерного вмешательства в частную жизнь: вмешательство соответствует закону, вмешательство преследует легитимную цель, вмешательство необходимо в демократическом обществе. Директива 95/46/ЕС вызвала имплементацию ее положений в национальное законодательство стран-членов ЕС и служит основой для регулирования на уровне ЕС обработки персональных данных в отдельных сферах. Нормы Дирек-

тивы 95/46/ЕС о запрете передавать персональные данные в страну, в которой не обеспечивается надлежащий уровень защиты персональных данных, обусловили трансграничное воздействие на сближение законодательства о защите персональных данных. Закон Украины «О защите персональных данных» является фактически имплементацией стандартов Директивы 95/46/ЕС, что позволяет при толковании его норм использовать и содержание соответствующих норм Директивы. В основе стандартов защиты права на персональные данные лежат закрепленные в Директиве 95/46/ЕС принципы, а именно законности, легитимной цели, пропорциональности обработки персональных данных, актуальности персональных данных, ограниченного во времени хранения персональных данных.

Ключевые слова: персональные данные, Директива 95/46/ЕС, стандарты защиты персональных данных.

Bielova, Yu. D. Standards of Personal Data Rights Protection According to Directive 95/46/EU

The analysis of Personal Data Rights Protection Criteria according to Directive 95/46/EU of European Parliament and EU Council on Protection of individuals in the process of Data Processing and on free removing of these Data is conducted in the article. The goals of Directive 95/46/EU are protection of rights and freedoms of natural persons and, particularly the right to protection of privacy against interruption at the moment of Personal Data Processing. Members States define appropriate guaranties on Personal Data which are kept to historical, statistical or scientific using. Statements of Directive 95/46/EU are related both to statements of the Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, and Council of Europe Convention on the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data, which supplement and specify their content for the implementation and protection of the right to personal data. Criteria of Personal Data Rights legal restrictions are worked out by ECHR. These criteria correspond to general principles of privacy legal restrictions. Such principles are: restriction corresponds to law; restriction follows legal aim; restriction is necessary in democratic society. Articles of Directive 95/46/EU are implemented into national laws of Members States. Directive 95/46/EU is a base of regulation of Personal Data processing in particular fields in EU. Statements of Directive 95/46/EU on prohibition of Personal Data transferring into states in which appropriate level of Personal Data Protection is not provided, stipulate transboundary impact to approximation of Personal Data Protection Legislation. In fact, Law of Ukraine on Personal Data Protection includes standards of Directive 95/46/EU. That's a reason to use context of appropriate Directive 95/46/EU statements in the process of explicating of Law of Ukraine on Personal Data Protection articles. Principles of legality, legitimate goal, and proportional Personal Data Processing, topicality of Personal Data, limited in time of saving of Personal Data are proposed in Directive 95/46/EU, and are base of Personal Data Rights Protection Criteria.

Keywords: personal data, Directive 95/46/EU, standards of personal data protection.

